

మా అవితకు గోంగూర అంటే ప్రాణం. పొత వివ్వలూ, పొటలూ, స్నేహితులూ, కబురూ, మన స్తత్య విశేషణలూ, ఇంగ్లీషు వవల్పూ... ఇవన్నీ ఎంత ఇష్టమో, అంతకంటే గోంగూరంటే ఇష్టం.

విలిన్న వదులు చేరి ఒకే నముద్రంలో కలసినట్టుగా వేర్వేరు ఊళ్ళ మంచివచ్చి యూనివర్సిటీలో వేర్వేరు డిపార్ట్ మెంట్స్ లో చేరిన మేం నల్లరం హాస్టల్లో ఒకే రూమ్ లో ఉంటున్నాం. మా చదువు మొదలుపెట్టి నాల్గునెలలు కాలేదు. పాశాలపట్ల శ్రద్ధ రవ్వంతయినా పెరగలేదు. కాని మా నల్లరి స్నేహం అచిరకాలంలోనే "ఇంతింతై, వటుకింతయై" అన్నట్లుగా పెరిగిపోయింది.

అలాతింటున్న తీరు చూస్తుంటే సుజాతకు గుటక మ్రింగుడుపడక గ్లాసెడు నీళ్ళు గడ గడా త్రాగేసింది.
 "అనితా, కాస్త తగ్గించు. అసలే వేసవి కాలం. కళ్ళు మండగలవ్" మా గురూజీ ఉండబట్టలేక హెచ్చరించారు.
 చివరికి పెరుగూ అన్నంలో కూడా గోంగూరను కలిపేస్తుంటే నేను చెయ్యద్దు

దానా దీనా వల్లరం ఒకేసారి కాలేజీకి పోవడం, కల్పి తోంచేయడం. అద పాదకపా క్లాసులెగొట్టి పిన్నాలకూ తదితర మైన వాటికిపోవడం ప్రోగ్రెసివ్ గా అపగు తోంది.

అవ్వక పాయంత్రం ఎప్పటిలాగే నల్లరం చెట్టావట్టాలేసుకుని రై వింగ హార్టు పోయాం. "తినగ తినగ వేము తియ్యనగును" అని సుమతీ శకకకారుడు మోపించాడు. అతగాడి హాస్టల్లో పెట్టి కతకం వ్రాసుకునాల్సింది. హాస్టల్లో తోజనం తినగా తినగా అసలు తోజనం మరిచిపోతారని వాపోవును.

తాళిగా వున్న టేబుల్ దగ్గరికి పోయి కూర్చున్నాం. వర్వర్ ఎప్పుడోస్తాడో ఎవరికి తెలియదు. కబుర్ల లో మువిగిపోయాం. కాస్సేవటికి దయగల్గిన వర్వరు వచ్చి తోచి నవి వడ్డించుకుపోతున్నాడు.

యశావిరిగా రుచి లేని కూరలు కలుపు కుచి అన్నం తినబోతుండగా "గురూజీ" అని పిలవబడే మా గ్రూప్ లో విజయ ఉన్నట్టుండి చేతిలో ముద్ద వదిలేసి "గోంగూర" అంటూ అరిచింది - ఆర్కి మెడిసు "యూరేకా" అని అరిచినట్టు.

మా అందరికీ కక్కువ వెళ్లింది. రూమ్ లో గోంగూర వచ్చడి వుంది. సుజాత వాళ్ళంటి మంచి తెచ్చినది.

"స్లీక్, తెచ్చిపెట్టు" అవిత వావైపు తిరిగింది.

చివర్న కూర్చున్నానేమో. చివర్న లేచి రూమ్ కు పరుగెత్తా. వింబుల్స్ ఛాంపియన్ లా గోంగూర వచ్చడి పీసాతో తిరిగొచ్చి విజయగర్వంతో వాళ్ళ ముందుంచాను. అందరం తలాకాస్తా వేసుకున్నాం. అయితే మా అవిత ఆతిర్న పీసాను దొరక పుచ్చు కుచి చెంచావై చెంచా వేసుకుంటూ, ఇంక కూర, పులుసు వేటి జోలికి పోవడం లేదు. కారం జాస్తేగా ఉన్నవచ్చడిని అవిత

గోంగూర సిందీబాద్!
 'వికల్ప'

విభూతి యోగం

వెట్టాను. "ఇక ఇవార్లికి చాలు!" నా మాట పూర్తి కాలేదు. అనిత నా చెయ్యిని వెనక్కు నెట్టింది "నువ్వూర్కో" అంటూ. ఇలా కాదని సుజాత నీసాను వెనక్కు లాగదో యింది. అనిత సీరియస్ గా "చూడు సుజాత. ఆలా గోంగూరను నా నుంచి వేరు చేయడం నీకు న్యాయం కాదు" అంటూ కళ్ళెర్ర జేస్తూ చెప్పిన ఆ రైలాగకు మేమంతా ముక్కుపై వేలేసుకుని చూస్తుందిపోయాం.

చెన్నమిషాల తర్వాత వేలు తీసి "ఇదేం బాగుండలేదు" గొణిగింది సుజాత.

"ఏమిటి బావుండలేదు?" అంది అనిత.

"అచ్చితంగా ఇది మమ్మల్ని, మా స్నేహ స్నేహ అవమానించినట్టే రెళ్ళ" గురుజీ అందితంగా చెప్పారు.

అనిత తెలబోయింది.

"నేను గోంగూరవచ్చడి వేసుకోవడానికి, స్నేహానికి సంబంధ మేమిటి?"

"ఎందుకు లేదు. నీకు మా మాటలంటే లక్ష్యం లేదు కనుక" సుజాత అందుకొంది.

"మీరింత చిన్న విషయాన్ని వట్టుకు వేలాడం బావుండలేదు" అనిత లేచి ఏంక వైపు వెళ్ళింది.

అందరం రూమ్ కు చేరాం. ఎందుకో గాని గోంగూర వచ్చడిమీద మా కబుర్లు ఆగలేదు. అనితను తలోరకంగానూ కామెంట్ చెయ్యసాగాము. అనిత లేచి వెళ్ళి 'చేక్' నవం అందుకుని చదువుకుం బోంది.

ఎందుకో అనితను మరింత ఏడ్పించ బుద్ధయింది.

"ఓకోకథ చెప్తాను" అన్నాను తీర్గ్గా టేబుల్ అంచున కూర్చొని.

"బాబోయ్ వద్దు" సుజాత యదుసుకుని తన 'లా' పుస్తకాలు చేతిలోకి తీసుకుంది.

"ఇంతకన్నా మా ఫిలాసఫీ బోరే నయం"

(శవగీత)

వరుడా!
వరి దాన్యాం లో
డిల్లీ బోగాలూ;

వన్సులలో
కందిపప్పు;
పొట్ల జాతిలో
పచ్చికపొట్లను;
వీరంలో
నోతివీరనూ;
కాకరంలో
ఆగాకరనూ;
దేవులలో
మహాదేవుడనూ.
నేనే అని,
తెలుసుకో;
— పైడిపాటి సుబ్బరామకృష్ణ

మా గురుగారు ఫిలాసఫీ పుస్తకాలు తెరి చారు.

నాకు ఒక్క ముడిపోయింది. నేనెంతో ఉత్సాహంగా కథ చెప్తానని ముందుకొస్తే, ఇలా చేస్తారా అని!

"చదువుమీద మీకింత శ్రద్ధా; నరే కాచు కోండి! నేను మీకిష్టమైన తంత్ పాట యెత్తు కుంటున్నా" అని తెలిపింది. అది వజ్రాయుధమే. తంత్ పాటలంటే గురు గార్కి ప్రాణంమరి. నేను నా గంధర్వ కంఠంతో ఆ పాటను జూపి చేయడం ఎంతమాత్రమూ సహించలేక "నరే, ఆమోరించు" అని నెలవిచ్చారు.

నేను గొంతు నవరించుకుని ముందు మైకు ఉన్నట్టుగా వీలై, హాండాగా ఓర

కంట ఆడియన్ల వంకచూకాను. చెప్పొద్దూ సుజాత. అనితా కూడా పుస్తకాల్లోంచి ఆసక్తిగా ఇతే చూస్తున్నారు. నాఉత్సాహం ఇమమడించింది. అనితను ఏడ్పించడాన్ని ఇదే అవకాశం.

"అనగా అనగా ఓ ఊళ్ళో ఓ అండ మైవ అమ్మాయి. వేరు అనిత."

"ఓహో. నా గురించేనా" అనిత పుస్తకం వదేసి, ఎటన్నలోకి వచ్చింది.

"అవును. మద్యలో అడ్డురాకండి.... అనిత అన్నింట్లోనూ చురుకైన అమ్మాయి చదువులో పస్ట్... గోర్ట్ మెడలిస్టు. డిబే ట్యులో పస్ట్.... తనకు వచ్చిన బహుమ తులు రెళ్ళలేనన్ని.... మంచి చమత్కారి. వెన్నలాంటి మనసు... ఎంతోమంది స్నేహి తులు ఆమెను చూసి ఆ బుర్ర వడతారు. అలాంటి అనితకు పున్న ఒకేఒక్క బరి హీనత గోంగూర. ఆమెకు గోంగూరతో చేసిన కూరా. వచ్చడి ఏమైనా నరే చాలా ఇష్టం.

"అనిత పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ ముగించి ఉద్యోగ ప్రయత్నాల్లో వడింది.. వాళ్ళమ్మ గారు మాత్రం వెళ్ళి సంబంధాలు వెతుకు తున్నారు. ఏ సంబంధమైనా అనిత ఏదో వంకతో తిరగొడుతోంది. కారణమేమిటి చెప్పా అని ఎంత రీనెర్సి చేసినా వాళ్ళమ్మ గార్కి, అన్నయ్యకూ అర్థం కాలేదు. ఇదిలా వుంకగా యదాలాపంగా ఓ కుర్లాడిని గురించి ఓ సారి అనితకు చెప్పగానే ఒప్పు కుంది. వాళ్ళింట్లో వాళ్ళ మనసులు కుదుట పడ్డాయి. చురుగ్గా ప్రయత్నాలు చేసి, ఆ

(అక్కడ)ళ్ళు కాదు సార్..! కంట్రీబ్యూటర్ జ్యోతి!!

రమణ -

సంబంధాన్ని నిశ్చయించి వైభవంగా వినా హా జరిపించారు. పెండ్లికొడుకు గోపాలం మంచి వదుపు. అందమూ కలవాడు. ఎమ్ ఈ. చదివి. జూనియర్ ఇంజనీర్ గా పట్టేస్తున్నాడు. "కౌలిరాత్రి అతగాడు అనితను ఏకాం తంలో ఆక్కున చేస్తుకుంటూ "నాలో ఏం చూసి ప్రేమించావు అనితా" అడిగాడు తన్నయంగా.

"మీ పేరు చూసి."

"నా పేరులో ప్రత్యేకత యేముంది?" ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

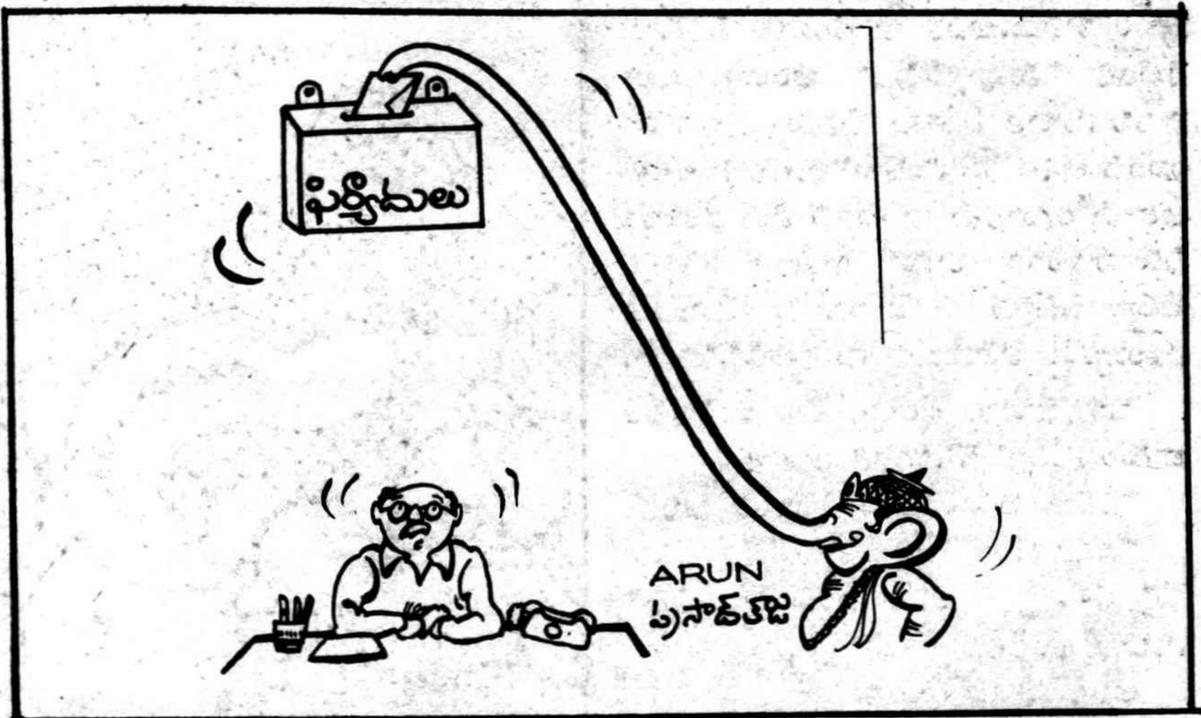
"మీ పేరులో కాదు. ఇంటి పేరు."

అతని వూరి పేరు గోంగూరగోపాలం. వెయ్యి వోల్టల విద్యుత్ ప్రవహించి షాక్ తగిలినట్టుగా తక్కున అనితను వదిలిపేశాడు.

"వ్హాట్ న.... న్ను.... నన్నుగాక నా పేరును ఇష్టపడ్డావా?" భారత్ విలవిల్లాడి పోసాగాడు. అనిత కంగారుపడి మంచి నీళ్ళు అతనికివ్వబోయింది. "వస్తు...." అంటూ తోసేశాడు. "నేనిది భరించలేను... అనితా.... భరించలేను" అన్నాడు ముఖాన్ని విషాదంగా వెట్టుకుని.

"ఏవండీ ఒంట్లో బాగా లేదా?" అనిత ఆందోళనగా అడిగింది.

"కాదు మనస్సులో" అన్నాడతను

భారంగా మంచుకోడు పట్టుకుని.

"ఏమయింది?"

"నువ్వలా అనడం నాకేం నచ్చలేదు."

"ఎలా అనడం?"

"నాకన్నా నా పేరే ఇష్టమనడం."

"అవును! తప్పేం ఉంది - నాకు గోంగూర అంటే ప్రాణం. మీ ఇంటిపేరు వినగానే వెంటనే అందుకే ఒప్పేసు కున్నాను"

"అదే నాకు నచ్చలేదు. గోపాలం....

5 అంగుళాల 10 అంగుళాల మంచి చదువు అందమూ - వీటిలో దేనికి విలువ లేనట్టు ఆస్ట్రాల్ ఇంటిపేరు నీకు నచ్చడం ఏమిటి? నీకు నాకన్నా గోంగూరే ముఖ్యమా? అదేదో తేలిపోవాలి అన్నట్టు అడిగాడు. "అనితకు రోషంతో ముక్కు పుటా లెర్రబడ్డాయి.

"అవును, ముఖ్యమే" అంది - తన ప్రేయతమ వస్తువు గురించి అతనలా పట్టం పుగా ఆడగటం ఎంత మాత్రమూ సహించ

కాళ్ళకు అందం....
నడుకలో సుఖం....
ధరలో తక్కువ....
చిరకాల మన్నికకు....
నేడే జనత పాదరక్షలు
ఎన్నిక చేయండి!

ARUN BECKI

జనతే షా కంపెనీ

H.O. హనుమాన్ పేట, విజయవాడ-3

PHONE: 62832.

అన్ని ముఖ్య పట్టణాలలో
మా బ్రాంచీలు కలవు.

(40 వ పేజీ తరువాయి)

నర్తించిన స్వర్ణముఖి భరత నాట్యానికి ఎనలేని కీర్తి ప్రతిష్ఠలను సముపార్జించింది. ఆఖిలభారత రంగస్థల కళాకారుల రెండవ సమావేశం(1980-యాధియానా)లోనాట్యం చేసిన స్వర్ణముఖికి వంజాబ్ రాష్ట్రం తమ ఆత్యున్నత 'సోనోబామ్' అవార్డును బహూకరించింది.

1980లో జరిగిన 2వ అంతర్జాతీయ తమిళ సాంస్కృతిక సమావేశంలో నాట్య చేసేందుకు తమిళనాడు ప్రభుత్వం స్వర్ణ గులిని మారిషస్కు పంపింది.

తమిళనాడు 'ఇయర్ ఇన్ నాటక మండ్రం' 1981 జనవరి 28 న ఆమెకు విభావత "కలైమా మణి" అవార్డును బహూకరించింది.

"అత్యుత్తమ శ్రేణికి చెందిన నృత్య నృత్యాలను యీమె ప్రకటిస్తుంది": "ఊపిరి పీల్చడం అంత సహజంగా నాట్యం చేయడం నేర్చిన అరుదైన నర్తకి. అత్యంత క్లిష్టమైన తాళాలను ఎంత అనాయాసంగా, అవలీలగా ప్రదర్శించగలదంటే, ఆమె నిలువెల్లా నృత్యం ప్రవహిస్తున్నట్లనిపిస్తుంది" అంటూ వివిధ పత్రికలు చేసిన ప్రశంసలు స్వర్ణముఖికి అత్యంత సహజంగా అమరిపోయాయి.

స్వర్ణముఖిలో అద్భుతమైన లయజ్ఞానం ద్యోతక మౌతుంది. తన దేహాన్ని ఏ ఆకారంలోకైనా ఆమె మెలితిప్పగలదు. ముడి వేయ గలదు. మలచగలదు.

'స్వర్ణముఖి భరత నాట్య కరణాలయ' పేరుతో తాను స్థాపించిన నాట్య పాఠశాల ద్వారా, భరతనాట్యంలోని క్లిష్టమైన మోక్షకు వలను ప్రత్యేకంగా అభ్యసించ వచ్చిన దేశ, విదేశీ విద్యార్థులకు కుమారి స్వర్ణముఖి ఆచార్యత్వం వహిస్తోంది.

అయితే ముక్తాయంపుగా చెప్పవలసిన ముఖ్యమైన అంశం—కరణాల ప్రదర్శనలో తాను సాధించిన నిరుపమాన ప్రతిభను స్వర్ణముఖి ఒక ప్రదర్శనలో ఒకటి, రెండు అంశాలకు మాత్రమే పరిమితం చేసి, నృత్యనృత్యాల సూక్ష్మతల వల్ల దృష్టిని లగ్నం చేయడం ద్వారా ప్రదర్శనకు హందాతనంతో పాటు తగు మాత్రపు మనోరంజకత్వాన్ని జోడిస్తుంది. అంటే ప్రాచీన సంప్రదాయ నియమాలను, సౌందర్య స్పృహను మనోహరంగా ఏకీకృతం చేయడం ద్వారా ప్రేక్షక వర్గాన్ని తన్మయుల్ని చేస్తుంది.

—ఘంటసాల విర్మల

లేకపోయింది. "అంతేనా...." అతను దెబ్బతిన్నట్టు చూశాడు.

"అంతే" ఖచ్చితంగా చెప్పేసింది అనిత.

అంతే! ఇన్నాట్ 1-ఎ అంతరిక్షంలోకి దూసుకుపోయినట్లు ధూళి తలుపు తీసుకుని, స్టేషన్ వైపు దూసుకుపోయాడతను.

"ఈ అలికిడికి వరండాలో పడుకున్న గోపాలం అత్తగారికి మొకువ వచ్చింది. అనిత గది తలుపులు తెరిచి వున్నాయి. అనిత మెల్లిగా నడుస్తూ తల్లిదగ్గరికి వచ్చింది.

"ఎవరే చిన్నీ" అనిత గాభరాపడ్డాడు. అనిత జరిగిందంతా వివరించింది.

"చిన్నీ! జీవితంలో గోంగూర ఎంత ముఖ్యమో భర్త కూడా అంత ముఖ్యమే. ఆలోచించు తల్లీ" అన్నారావిడ గాద్దదికంగా.

"హూ.. ఆకపిల్లకు భర్త ఎంత ముఖ్యమో ఆత్మగౌరవం అంతే ముఖ్యం" తల్లికి తీసి పోకుండా డైలాగ్ చెప్పింది.

"నేను నా ఆత్మ గౌరవాన్ని చంపుకోలే నమ్మా. చంపుకోలేను. ఉద్యోగం చేసుకుని నా కాళ్ళమీద నేను నిలబడతాను" అంటూ తల్లి ప్రక్కనే చతికిలబడింది.

తల్లి విసుక్కుంటూ లేచి వెళ్ళి ఆడ మరచి నిద్రపోతున్న శేఖరాన్ని లేప బోయింది. అతడికి క్రికెట్ పిచ్చి. సరిగ్గా ఆ సమయాలో సిక్సర్ కొడుకున్నట్టుగా కల.... బలంగా చేతిని గోడకేసి కొట్టాడు. దాంతో మొకువ వచ్చింది. ఎదురుగా తల్లి కనిపించేసరికి అయోమయంగా చూశాడు. తల్లి రెండు ముక్కల్లో అనిత నిర్వాకం చెప్పి, స్టేషన్ కు పొమ్మంది.

అతగాడు బోల్ చేయబడ్డ బంతిలా స్టేషన్ కు విసురుగా వెళ్ళి డ్రైన్ ఎక్కబోతున్న బావగారిని వెనక్కులాగేడు. వారిద్దరికీ, కొంతసేపు 'వా గివి వా దా య బొలింగ్, బ్యాటింగుల్లా జోరుగా జరిగాయి.

"ఇకనుంచీ మీ చెల్లెలికీ, నాకూ సంబంధం లేదు" అంటూ కదులుతున్న డ్రైన్ ఎక్కేశాడు గోపాల్.

క్లీన్ బవుల్లు అయిన బ్యాట్ మన్ లా కాళ్ళిడుకుంటూ ఇంటివారిపట్టాడు. అతనికాక్షణంలో వేదాంతపు నైరాశ్యం ఆదిపింది.

— "ఈ ప్రపంచంలో ఇల్లే ఒక పెవిలియన్. బయట తెల్లిన ప్రతివారు బొటయ్యాక తిరిగి లోపలికే చేరుకుంటాడు."

* * *

"నుమాను నాలుగేళ్ళ తర్వాత— అనిత చాలామారింది. చేస్తున్న ఉద్యోగం మానేసింది. ఆమెకు అనుకోకుండా చాలా

అస్తి కలపివచ్చింది. దాంతో కొన్నివందల ఎకరాల్లో గోంగూర మొక్కల్ని నాటి గోంగూర ఎస్టేట్ ను తయారుచేసింది.

గోంగూరతో వివిధ రకాలు తయారు చేసే ప్యాక్టరీని వెలకొట్టింది. గోంగూర పప్పుడి తయారీకి ఆప్యాక్టరీ పేరుపొందింది.

అన్ని వ్యవహారాలు స్వయంగా చూసుకోవడంలో ఆమెకు విశ్రాంతి తక్కువయింది అంతేకాదు. ఆమె మునుపట్లా సంతోషంగా కూడా లేదు.

ఓరోజు పాక్టరీ అన్ని విధాలుగా చూస్తూ వెళుతోంది అనిత. అది గోంగూర కాడ య్నంది ఆకుల్ని వేరుచేసే విభాగం. అక్కడ ఓ వ్యక్తి తలవంతుకుని పని చేస్తున్నాడు. ఆమెకొత్తు విలిచిపోయాడు... "గోపాలం... ఇక్కడ.... అసావ్యం....!" మాట రానట్లు స్తబ్ధిచిపోయాది.

తల్లి చూసిన గోపాలంపూ, అంతే. అశ్చర్యంగా చూస్తున్నాడు. కాస్తేపటికి తేరుకుని ఆమె నెమ్మదిగా తన ఆఫీస్ కు వెళ్ళిపోయింది. ఆ రాత్రు నిద్రవట్టలేదు. గతం గుర్తొచ్చి బాధపడిపోసాగింది. తన మొండితనమే ఇలా తెచ్చింది. తన మావజీ వేరుకోవాలి అనుకుంది. కాని ఆత్మలిహనం ఆ పని చెయ్యనివ్వడుగదా!

అటు గోపాలంపూ అంతే. పశ్చాత్తాప పడుకున్నాడు జరిగిందానికి. నిజానికి ఆ రోజు గోంగూరగురించి తనంత పట్టంపుగా మాట్లాడకపోతే ఇలావిడిపోవాలిరాకపోను. చిత్ర మే మి బం డే. అలా విడిపోయాక అతనికి గోంగూర అంటే ఇష్టం ఏర్పడింది. అనిత తరచూ గుర్తొచ్చి పని వేళ్లలో వరద్యావంగా ఉండేవాడు. ఓరోజు అతని అశ్రద్ధ వల్ల అతను పనిచేస్తున్న ప్యాక్టరీలో పెద్ద ప్రమాదం సంభవించింది. దాంతో అతని ఉద్యోగం ఊడింది. మరెక్కడా దొరకలేదు. ఎట్టకేలకు ఈ ప్యాక్టరీలో చిన్న ఉద్యోగం దొరికింది. తన ఇంటి ఆవరణలో విస్తారంగా గోంగూర మొక్కల్ని పెంచుకున్నాడు, కనీసం వాటిని చూస్తే నయనా ఓదారుగా ఉంటుందని.

"ఆ మర్నాటి నుంచీ ఏదో వంకన అనిత అతడిని చూస్తూనే వుంది. అతనూ అంతే. కాని మాట్లాడుకోవడంలేదు. ఓ రోజు అతను కనిపించలేదు. మర్నాడు అంతే. అలా వసునగా అయిదు రోజులు. ఆరోరోజు ఇక ఉండబట్టలేక సూపర్ వైజర్ ను అడిగింది. గోపాలానికి వారం నుంచీ జ్వర మని అతను చెప్పగానే గాభరా పడింది. ఎడ్రెస్ కనుక్కొని గోపాలం ఇంటి తెల్సింది.

ఇంటి ఆవరణలో గోంగూర మొక్కలు ఆమెకు స్వాగతం పలికాయి. సంతోషమూ

